pouze delikty, či též právní jednání atd. Tuto poslední otázku řeší autor v tom smyslu, že vylučuje abandon vůči spolukontrahentu vlastníkovu v případě deliktu velitele nebo lodníků, a to s poukazem na § 1313a o. z. a připouští jej při právních jednáních. Spíše však jest míti za to, že právě v případě deliktu velitele nebo lodníků je nutno toto právo vlastníkovi přiznati, vždyť vlastním účelem této instituce jest omezení zodpovědnosti vlastníka, jenž je nepřítomen a nemůže míti bezprostředního vlivu na to, aby posádka lodi neporušovala zákon. § 1313 o. z. nelze bráti v úvahu, neboť čl. 216 C. de com. je normou speciální. Naopak by spíše bylo možno pochybovati o přípustnosti abandonu u jednání kontraktních. V Rakousku byla tato otázka spornou. Stejně tak ve Francii, kde byla konečně rozřešena zákonem, a to kladně. Vzhledem k všeobecnému významu slova »činy« jest míti za to, že tato zákonná interpretace byla správná. Není však přesné, praví-li autor, že za takováto kontraktní jednání velitelova neručí vlastník osobně. Pojem věcného ručení loďařova existuje v právu německém, nikoli však v našem, jež zná, jako jiná práva románská, toliko možnost abandonu. Zásadou jest osobní ručení vlastníkovo, nikoli ručení t. zv. námořním jměním (fortune de mer, Seevermögen). Věřitelé nejsou již předem omezeni na toto jmění. Vlastník může, ale nemusí užíti práva abandonu. Pokud ho neužije, ručí osobně.

Pokud jde o terminologii, nelze souhlasiti s užíváním názvu »abandon« pro instituci »délaissement« (čl. 369—396 C. de com.), jak autor činí zajisté pod vlivem práva německého. (Str. 114.) Institucí »délaissement« poskytuje zákon pojištěnci možnost požadovati zaplacení celé sumy pojistné, jestliže převede loď (nebo její zbytky), poškozenou za jistých okolností a do určité míry, na pojistitele. Jde tedy o instituci zcela rozdílnou od »abandonu«, jenž záleží v omezení ručení vlastníka lodi. Jest též připmenouti, že toliko »délaissement« má účinek translativní, nikoli »abandon«, jak se autor mylně domnívá na str. 13. Jinak vedle drobných nedopatření (Consolato della mare — správně del mare, Edito — spr. Editto, Syrey — spr. Sirey) jest vytknouti po stránce gramatické toliko tvar odesílatel místo správného odesílatel.

Nehledíme-li k těmto několika námitkám, jež ovšem u spisu praktického nemají té závažnosti, lze práci Dr. Měřičky uvítati jako velmi cennou informační pomůcku, zejména pro naše zastupitelské úřady. Dr. Kubeš.

Z PRÁVNICKÉ JEDNOTY V PRAZE.

Zpráva o schůzi konané dne 12. května 1932. Této schůzi předsedal starosta Jednoty prof. Dr. Hermann-Otavský, který věnoval úvodem vřelou posmrtnou vzpomínku Janu Dvořákovi, presidentu zemského soudu civilního

v. v. v Praze, členu Jednoty od r. 1900. Za člena byl přijat Dr. František Matouš, substitut notářství v Sobotce.

Na programu schůze byla přednáška Dr. Františka Čády, profesora Masarykovy university v Brně, na téma: »Právní historie a platné právo«.

Přednášející omezil především téma přednášky na některé problémy poměru mezi právní historií a právním řádem, chtěje poukázati na styčné body obou těchto oborů, na to, jak se vzájemně doplňují a jak toho lze prakticky použíti. Předmětem jeho úvah byla čsl. právní historie a čsl. právní řád.

Právní vývoj čsl. státu byl přerván v r. 1627, ale tím není řečeno, že by nebylo od této doby žádného vývoje českého práva: naopak, řada domácích institucí právních se udržela nadále a platí dosud v platném právu. Pokud jde o spojitost mezi právním vývojem v zemích českých a na Slovensku a Podkarpatské Rusi, lze právě v právní historii dokázati styčné body. Nejvíce jich je v oblasti práv agrárních, z nichž řečník poukazuje na př. na t. zv. urbářská práva, nebo jiné prvky na Slovensku, které tam dosud existují ve formě různých, původně poddanských práv (právo pastvy na horách a p.), kdežto v českých zemích poměrně dříve zanikly.

Obor právní historie, již lze definovati jako vědu zabývající se právními řády již neplatícími, jest ovšem neobyčejně rozsáhlý, neboť denně odpadá z platného práva řada norem do právní historie. Tak zejména světová válka poskytuje mnoho zajímavých právně historických zjevů. Ostatně není daleka doba, kdy celý komplex obč. zákona, trestního zákona a jiných základních zákonů připadnou právní historii československé.

Tu vyslovuje řečník přání, aby z rozsáhlého oboru právní historie byla věnována větší pozornost bývalému právnímu řádu doby nejnovější, v němž tkví dosud velké množství živoucích poměrů právních, a jehož studium má proto pro praksi největší důležitost.

Dále doporučuje řečník, aby se právní historik upjal na jediný zaniklý právní řád. Pokud jde o srovnávací právní historii, bude nutno přihlížeti především k cizím vlivům na náš právní řád, a naopak k našim vlivům na cizinu. O tom,

že tyto naše vlivy nejsou skrovné, svědčí mnoho důležitých institucí, jako na př. instituce zemských desk, jež se uplatnila v celém právu rakouském, nebo z veřejného práva pojem »corona regni« jako státní právnické osoby, který byl přejat státním právem uherským a polským.

Základním postulátem právní historie je přísná kritika právních pramenů. V tom je situace právní historie daleko obtížnější, než je tomu při studiu platného práva. Právní historie musí nejen pracně shledávat právní prameny, nýbrž musí též kriticky zkoumati jejich význam a jejich hodnotu. Při tom si musí právní historik zejména uvědomiti, že nelze jediné právní pravidlo vytrhnouti z celého právního řádu, protože právní norma vzniká vždy pod určitými vlivy hospodářskými, politickými atd., a nelze ji proto vykládati jen z ní samé. Řečník zde uvádí příkladem, jak se měnil průběhem doby pojem patentu nebo resoluce, jaký různý význam má ministerské nařízení z doby absolutismu, kdy mělo povahu zákona, a z doby pozdější, a jak proto na př. úprava rakouských znaků za války, jež se stala nařízením ministerského předsedy, jímž byl publikován dopis panovníkův, neodpovídala platnému právu.

Právní historik musí hodnotiti přísně kriticky nejen právní prameny, nýbrž i právně historická pojednání. Při posuzování právních institucí nesmí se dáti zavésti přílišnou generalisací nebo analogií. Tak zejména při studiu recepce římského práva jest si uvědomiti, že začasté se omezila recepce toliko na formu instituce, kdežto jádro zůstalo domácí. K mnohým domácím institucím se průběhem doby vracíme. To platí na př. o poručenství žen, o hranici zletilosti, o immisích a p.

V závěru zdůraznil přednášející, že ve styčných bodech (což zahrnuje dobu především posledních 150 let) bude vzájemná spolupráce právní historie a vědy zabývající se platným právním řádem velmi užitečná.

Debaty, jež následovala, se zúčastnil doc. Dr. Kliment, jenž potvrdil, že styčných bodů mezi historií a platným právem je velmi mnoho, zejména ve správním právu. Zdůrazňuje proto nutnost studia právní historie, nikoli však metodou historickou, nýbrž právnickou, čímž se prospěje nejen vědě právně historické, ale i praksi.